

SØREN SANDFELD JAKOBSEN (RED.)
SØREN JOHANSEN
CHRISTIAN BERGQVIST

TELERETTEN

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Søren Sandfeld Jakobsen (re.),
Søren Johansen, Christian Bergqvist
Teleretten

1. udgave, 1. oplag

© 2014 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Bo Helsted
Tryk: AKAPRINT, Tilst

Printed in Denmark 2014
ISBN 978-87-574-2881-0

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	17
Kapitel 1. Indledning	
1. Teleretten som juridisk disciplin	19
1.1. Sektorregulering	19
1.2. Mellem offentlig ret og privatret	20
1.3. EU-retlig påvirkning	20
1.4. Afgrænsning i forhold til beslægtede retsområder	21
1.5. Overlappende retsregler – særligt om forholdet til konkurrenceretten	22
1.6. Et overblik over reguleringen	23
1.7. Tilsyn og håndhævelse	24
2. Metode og plan for fremstillingen	28
2.1. Metode	28
2.2. Plan for fremstillingen	28
3. Telesektoren	29
3.1. Nogle nøgletal	30
3.2. Typer af teletjenester	31
3.3. Markedsstruktur og aktører	33
3.3.1. Slutbrugermarkeder	33
3.3.2. Engrosmarkeder	34
4. Teletekniske begreber	37
4.1. Telenetværk	37
4.1.1. Transmissionsmedier	37
4.1.2. Transmissionsmåder	39
4.1.3. Kerne- og accessnet	40
4.1.4. Båndbredde	40
4.1.5. Komprimering og multiplexing	41
4.2. Typer af telenetværk	42
4.2.1. Kobbernettet	42
4.2.2. Koaksialnet	42

4.2.3. Satellit	43
4.2.4. Det jordbaserede, digitale tv-net	44
4.2.5. Mobilnet	44
4.2.6. Fibernet	46
4.2.7. Wi-fi	47
4.3. Særligt om internettet	47

Kapitel 2. Retskilder og historik

1. Indledning	49
2. Telereguleringens historiske udvikling	50
2.1. Indledning	50
2.2. Det statslige telemonopol – tiden indtil 1990	50
2.3. Tiden fra 1990: EU-teleliberaliseringen	51
2.4. Liberaliseringen i dansk ret	53
2.4.1. De indledende skridt (1990-94)	53
2.4.2. Totalliberalisering og konkurrencefremmende tiltag (1995-97)	54
2.5. Tiden efter liberaliseringen	55
3. EU-retlige regler	57
3.1. Teledirektivpakken fra 2002	57
3.2. 2009-reformen	60
3.3. 2013-forslag til forordning: »Connected Continent«	61
3.4. Roaming-forordningerne	61
3.5. Andre EU-retlige regler	62
4. Dansk national regulering	62
4.1. Grundloven	62
4.2. Teleloven af 2011	63
4.3. Frekvensloven	65
4.4. Grave- og masteloven	67
4.5. Radio- og teleterminaludstøvsloven	67
4.6. Tv-standardloven	68
4.7. Andre regler	69
5. Retspraksis og administrativ praksis	69
6. Sædvaner og retsgrundsætninger	70
7. Litteratur	70

Kapitel 3. Telelovgivningens anvendelsesområde

1. Indledning	71
2. Materielt anvendelsesområde	72
2.1. Indledende om definitionerne i telelovens § 2	72

2.2. Elektroniske kommunikationsnet	72
2.3. Elektroniske kommunikationstjenester	73
2.4. Informations- og indholdstjenester	74
2.5. Tjenester i grænselandet mellem infrastruktur og indhold	79
2.6. Udbyderbegrebet	82
2.7. Erhvervsmæssig udbyder	83
2.8. Offentlige udbydere	84
2.9. Slutbrugerbegrebet	85
3. Territorialt anvendelsesområde	86
3.1. Almindelige jurisdiktionsprincipper	86
3.2. EU-harmoniseringen	86
3.3. Almindelige fri bevægelighedsprincipper	88

Kapitel 4. Slutbrugerrettigheder

1. Indledning og retlig ramme	91
2. Udbudsbekendtgørelsen	93
2.1. Indledning	93
2.2. Anvendelsesområde	93
2.3. Opkald til den offentlige alarmtjeneste mv.	96
2.4. Krav til kontrakten	98
2.4.1. Indledning	98
2.4.2. Kravet om, at der skal foreligge en kontrakt	98
2.4.3. Oplysningskrav	99
2.4.4. Ændringer i aftalen	101
2.4.5. Maksimal bindingsperiode	102
2.4.6. Vilkår ved slutbrugerens væsentlige misligholdelse ..	103
2.5. Klagebehandling	104
2.6. Særlige funktioner og faciliteter	105
2.6.1. Særlige funktioner	105
2.6.2. Saldooplysning	106
2.6.3. Saldokontrol	106
2.6.4. Specifikation af regningen	107
2.7. Sanktioner	108
3. Markedsføringsretten	110
3.1. Markedsføringsloven	110
3.1.1. Generalklausulen om god markedsføringsskik	110
3.1.2. Vildledningsforbuddet	111
3.1.3. Købsopfordringer	112
3.1.4. Prisoplysninger	113
3.2. E-handelsloven	114

3.3.	Forbrugeraftaleloven	115
3.4.	Betalingstjenesteloven	117
3.5.	Teleretningslinjerne	119
3.5.1.	Anvendelsesområde mv.	119
3.5.2.	Oplysningsforpligtelser	120
3.5.3.	Krav vedrørende aftalen	123
3.5.4.	Krav vedrørende spærring, forbrugskontrol og klage	124
4.	Håndhævelse af slutbrugerens rettigheder	124
4.1.	Generelt om civilretlige tvister inden for teleområdet	124
4.2.	Teleankenævnet	125
4.2.1.	Indledning	125
4.2.2.	Sammensætning og kompetence	125
4.2.3.	Sagsbehandling	128
4.2.4.	Tvangsfuldbyrdelse	128
4.2.5.	Omkostninger	129
4.3.	Praksis	130
4.3.1.	Generelt	130
4.3.2.	Regningsklager	130
4.3.3.	Hæftelse for tredjemands misbrug (tyveri mv.)	131
4.3.4.	Hæftelse for mindreåriges forbrug	132
4.3.5.	Aftaleindgåelse – udnyttelse af en lovbestemt fortrydelsesret	134
4.3.6.	Mangler	136
5.	Netneutralitet	137
6.	Roaming	140
6.1.	Begreb	140
6.2.	Regulering	141
6.2.1.	Stimulering af konkurrencen på roamingmarkedet	141
6.2.2.	Prisregulering og informationspligt	142
7.	Indgreb i adgangen til internettet	143
7.1.	»Graduated response«-foranstaltninger	143
7.2.	Internetfrihedsreglen	145
8.	Nøddrift	146

Kapitel 5. Persondataskyttelse, logning og bistand til efterforskning

1.	Indledning og retlig ramme	149
2.	Retten til kommunikationshemmelighed	151
2.1.	Grundlovens § 72	151
2.2.	EMRK art. 8	151

2.3.	EU-charteret	153
2.4.	E-datadirektivet	154
2.5.	Telelovens § 7	155
3.	Beskyttelse af persondata	156
3.1.	Persondataloven	157
3.1.1.	Anvendelsesområde	157
3.1.2.	Aktører	158
3.1.3.	Grundprincipper for al behandling	159
3.1.4.	Behandling af følsomme oplysninger	160
3.1.5.	Behandling af almindelige oplysninger	160
3.1.6.	Den registreredes grundrettigheder	161
3.1.7.	Anmeldelse og tilsyn	161
3.2.	Udbudsbekendtgørelsen	162
3.2.1.	Indledning	162
3.2.2.	Princippet om kommunikationshemmelighed	162
3.2.3.	Trafik- og lokaliseringsdata	163
3.2.4.	Behandling af trafikdata	164
3.2.5.	Behandling af lokaliseringsdata	166
3.2.6.	Videregivelse af teleoplysninger	166
3.2.7.	Særligt om udlevering af teleoplysninger til private ..	167
4.	Cookies	168
4.1.	Indledning	168
4.2.	Cookie-bekendtgørelsen	170
4.2.1.	Formål og anvendelsesområde	170
4.2.2.	Pligtssubjekt	171
4.2.3.	Informationskravet	173
4.2.4.	Samtykkekravet	174
4.2.5.	Undtagelser til samtykkekravet	175
5.	Krav til informations- og persondatasikkerhed	176
5.1.	Baggrund	176
5.2.	Indholdet af sikkerhedsreglerne	177
5.2.1.	Risikostyring og informationssikkerhedspolitik	178
5.2.2.	Underretningspligter	179
6.	Bistand til politiets efterforskning	181
6.1.	Telelovens § 10	181
6.2.	Indgreb omfattet af § 10	183
6.3.	Kort om betingelserne for at foretage indgreb	185
6.4.	Overførelse til en anden medlemsstat	187
6.5.	Tekniske krav til udstyr mv.	188
6.6.	Krav om hurtig udlevering	189

6.7. Undtagelsesbestemmelsen	189
6.8. Indberetning til en fælles database	189
6.9. Registrering hos Rigspolitiets Telecenter	190
6.10. Udlevering af identifikationsoplysninger til politiet	191
7. Logning	191
7.1. Logningsdirektivet	191
7.1.1. Hjemmelsgrundlag	191
7.1.2. Formål	192
7.1.3. Minimumsdirektiv	193
7.2. Logningsbekendtgørelsen	193
7.2.1. Anvendelsesområde	193
7.2.2. Logningspligtens indhold	195
7.2.3. Logningspligtens varighed	197
7.2.4. Hvem har adgang til de loggede oplysninger?	198
7.3. Revision – og kritik – af reglerne	199

Kapitel 6. Forsyningspligt

1. Indledning	201
2. Forsyningspligtens omfang	202
2.1. Telelovens § 14'	202
2.2. Taletelefoni og internetadgang	204
2.3. ISDN-tjenester	205
2.4. Faste kredsløb	205
2.5. Nummeroplysningstjeneste og nummerfortegnelse	206
2.6. Handicapydelse	206
2.7. Radiobaserede maritime nød- og sikkerhedstjenester	207
3. Leveringssted for forsyningspligttydelser	207
4. Udpegning af forsyningspligtudbyderen	208
5. Fastsættelse af maksimalpriser	210
6. Finansiering af forsyningspligten	211
7. Underretningspligt ved overdragelse af accessnet	214

Kapitel 7. Nummerforhold

1. Indledning	215
2. EU-reguleringen af nummerforhold	217
3. Den danske regulering af nummerområdet	220
4. Nummerplanen	220
5. Administrationen af den danske nummerplan	227
6. Videretildeling, overdragelse, tilbagelevering, inddragelse m.m.	231
7. Nummerportering	235

8. Nummeroplysningsdata og udnyttelse heraf	239
9. Nummerafgifter	241
10. Tilsyn	241

Kapitel 8. Adgang til frekvenser

1. Indledning	243
2. EU-reguleringen af frekvensområdet og øvrige internationale forhold	246
2.1. Internationale forhold i øvrigt	251
3. Frekvensloven	253
3.1. Baggrund og historik	253
3.2. Lovens anvendelsesområde og formål	256
3.3. De politiske rammer for frekvensadministrationen	258
3.4. Tildeling af frekvensressourcer – krav om tilladelse	263
3.5. Udstedelse, administration og overdragelse af tilladelser	266
3.5.1. Udstedelse af tilladelse efter først til mølle-princippet	266
3.5.2. Fastsættelse af vilkår	267
3.5.3. Konstatation af frekvensknaphed	268
3.5.4. Udstedelse af tilladelser ved frekvensknaphed	270
3.5.5. Gennemførelse af auktion efter § 10	274
3.5.6. Gennemførelse af offentligt udbud efter § 11	275
3.5.7. Gennemførelse af administrativ auktion efter § 12	276
3.5.8. Forsøgstilladelser	277
3.5.9. Tilladelsers varighed og fornyelse	278
3.5.10. Overdragelse af tilladelser	279
3.5.11. Konkurrencebegrænsende adfærd	283
3.5.12. Ændring og tilbagekaldelse af tilladelser	286
3.6. Reguleringen af radiofrekvenser afsat til radio- eller tv-formål	288
3.7. Øvrige regler på frekvensområdet – tilsyn, delegation m.m. ..	291
3.7.1. Tilsyn	292
3.7.2. Tavshedspligt	293
3.7.3. Frekvensanvendelse i ekstraordinære situationer	293
3.7.4. Afgifter og gebyrer	294
3.7.5. Klageadgang samt sanktion og straf	295

Kapitel 9. Maste- og graveforhold

1. Indledning	299
2. EU-reguleringen af maste- og graveforhold	302

3.	Den danske regulering af masteområdet	304
3.1.	Fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål ..	306
3.2.	Adgang til opsætning af antenner på eksisterende bygninger m.m.	311
3.3.	Mastelovens regler om ekspropriation	312
3.4.	Mastedatabasen	313
3.5.	Mastelovens regler om tilsyn og klageadgang	314
4.	Graveloven	314
5.	Ledningsejerregistret (LER)	316

Kapitel 10. Tekniske standarder

1.	Formål med og baggrund for standardiseringsreglerne	317
2.	R&TTE-lovens formål og indhold	318
2.1.	R&TTE-lovens definitioner og teleretlige forpligtelser	319
2.1.1.	Tekniske standarder for teleudstyr	319
2.1.2.	Udarbejdelse og indsendelse af tekniske specifikationer	320
2.1.3.	Tilslutningsret for konforme apparater	320
3.	EU-harmonisering, jf. rammedirektivets artikel 17 og 18	321
4.	Standarder for transmission af radio- og tv-signaler	321

Kapitel 11. Konkurrenceret og telesektoren

1.	Konkurrenceretens betydning for teleretten	323
2.	De retshåndhævende myndigheder og forholdet til EU	324
3.	Forholdet til myndighedsbeslutninger	324
3.1.	Direkte eller indirekte følge af offentlig regulering	325
3.1.1.	Særligt om pristilsyn og betydningen for konkurrencelovens § 2, stk. 2	326
3.2.	Betydningen af § 2, stk. 2, for telesektoren	327
3.2.1.	Parallel kompetence omkring de nærmere vilkår	330
3.2.2.	Opstilling af en form for prioritetsregel	331
4.	Statsstøtte og telesektoren	332
4.1.	Offentlig regulering	333
4.2.	Offentlige midler	334
4.3.	Økonomisk fordel	334
4.4.	EU-Kommissionens retningslinjer for støtte til bredbånd	336
4.5.	Særligt om elselskabernes fiberinvesteringer	337
5.	Det relevante (tele)marked	338
5.1.	Grundprincipperne bag begrebet »det relevante marked«	339
5.2.	Det relevante marked indenfor telesektoren	340

6.	Konkurrencebegrænsningslæren og telesektoren	344
6.1.	Aftaler om adgang til og fælles udnyttelse af netværket	345
6.1.1.	Brancheaftaler om leje af mastepositioner	345
6.1.2.	Aftaler vedrørende samtrafik	347
6.1.3.	Aftaler om roaming	348
6.1.4.	Andre former for fælles udnyttelse af netværket	349
6.2.	Aftaler om netværksdeling	350
6.3.	Andre former for horisontale aftaler	352
6.4.	Andre former for vertikale aftaler	354
6.5.	Sammenfattende om vertikale aftaler og konkurrencelovens § 6	355
7.	Misbrugsbegrebet og telesektoren	356
7.1.	Dominanslæren og telesektoren	356
7.1.1.	(Ene) dominans inden for telesektoren	357
7.1.2.	Fælles dominans indenfor telesektoren	359
7.1.3.	Leverage inden for telesektoren	361
7.2.	Misbrugslæren og telesektoren	362
7.2.1.	Leveringsnægtelse	363
7.2.2.	Diskrimination	365
7.2.3.	Bundling	366
7.2.4.	Overpriser	367
7.2.5.	Predatory pricing	369
7.2.6.	Margin squeeze	372

Kapitel 12. Samtrafikreguleringen

1.	Disposition for kapitlet	375
2.	Samtrafikbegrebet – indhold og udvikling	376
2.1.	Samtrafikbegrebets underliggende elementer og forudsætninger	377
2.1.1.	Forholdet til konkurrenceretten	382
2.2.	Opstillingen af helhedsmodeller for reguleringen	383
3.	Samtrafikprodukter og samtrafikreguleringens opbygning	386
3.1.	Koblet samtrafik (interconnection)	387
3.1.1.	Nærmere om kredsen af berettigede og forpligtede ...	388
3.1.2.	Nærmere om forpligtelserne	389
3.1.3.	Samtrafikaftaler er som udgangspunkt kommercielle aftaler	391
3.2.	Netadgang (SMP-reguleringen)	391
3.2.1.	Nettets opbygning og netadgangsbegrebet	392

3.2.2.	Visse overvejelser om de regulerende paradigmer bag netadgangen	395
3.2.3.	Nærmere om kredsen af berettigede og forpligtede ...	396
3.3.	Roaming	396
4.	SMP-reguleringen	398
5.	Brugen af markedsundersøgelser i SMP-reguleringen	399
5.1.	EU's regulering af markedsundersøgelserne	400
5.2.	Den administrative gennemførelse af markedsundersøgelserne	405
5.3.	Overgangsbestemmelser og gradvis ind- og udfasning af forpligtelser	407
5.4.	De materielle principper i markedsundersøgelserne	407
5.4.1.	Efterspørgselssubstitution	408
5.4.2.	Udbudssubstitution	409
5.4.3.	Den geografiske udbredelse af markederne	410
5.4.4.	Princippernes forenelighed med konkurrenceprincipperne	411
5.5.	Markederne identificeret under 1. og 2. markedshenstilling ...	411
5.5.1.	De danske markedsundersøgelser 2003-2013	412
5.5.2.	Illustrering af markederne og deres sammenhæng	414
5.6.	Adgangen til at fravige EU-henstillingerne	416
5.7.	Evaluerings af markedsundersøgelserne	417
5.8.	Særligt om tilbagerulning af SMP-reguleringen	420
6.	Udpegningen af SMP-selskab	421
6.1.	(Ene-)SMP	423
6.1.1.	Ene-SMP i praksis	424
6.2.	»Fælles« SMP	426
6.3.	Leverage SMP	427
7.	SMP-værktøjskassen	428
7.1.	Netadgang, jf. telelovens § 42	430
7.1.1.	Nærmere principper for omfanget af adgangsforspligtelserne	432
7.1.2.	Den praktiske administration af adgangsforspligtelserne	433
7.1.3.	Særligt om samhusning	434
7.2.	Ikke-diskrimination, jf. telelovens § 43	435
7.2.1.	Karensperiode for nye produkter	435
7.3.	Transparens, jf. telelovens § 44	435
7.3.1.	Standardtilbud	436
7.4.	Regnskabsmæssig opsplitning, jf. telelovens § 45	436

7.5.	Priskontrol, jf. telelovens § 46	437
7.5.1.	Nærmere regulering ved bekendtgørelse	437
7.5.2.	De nærmere hensyn i prisreguleringen	438
7.6.	Funktionel adskillelse, jf. telelovens § 47	442
7.7.	Regulering mv. i detailleret	442
7.8.	Andre SMP-forpligtelser	443
7.9.	Sammenfattende om SMP-forpligtelserne	445
8.	Tilsyn med samtrafikreglerne	446
8.1.	Nærmere om tilsynet efter §§ 52-54	446
8.2.	Tilsynet efter EU-Roaming-forordningen	447

Kapitel 13. Særregler for digitale radio- og tv-tjenester

1.	Teleretlige særregler vedrørende radio- og tv- samt kabel-tv-nettet .	449
2.	Telelovens medieretlige adgangsbestemmelser	450
2.1.	Formål og begreber	450
2.2.	Det nærmere indhold af reglerne	452
3.	Særbestemmelser om organiseringen af kabel-tv	453
3.1.	Nærmere om reglernes baggrund og indhold	453

Kapitel 14. Formidleransvaret

1.	Indledning	457
2.	Kontraktansvaret mellem teleudbyderen og slutbrugeren	458
2.1.	Ansvar i og uden for kontrakt	458
2.2.	Nærmere om ansvarsgrundlaget	459
2.3.	Ansvarsbegrænsninger	460
3.	Formidleransvaret	461
3.1.	Ansvarsfrihed og muligheden for at nedlægge forbud	461
3.2.	Mere conduite	462
3.2.1.	E-handelslovens § 14	462
3.2.2.	Retspraksis	464
3.3.	Caching	468
3.4.	Oplagring (»hosting«)	469
3.5.	Overvågning	471

Litteraturliste	475
-----------------------	-----

Doms- og afgørelsesregister	479
-----------------------------------	-----

Stikordsregister	485
------------------------	-----

Forord

Teleretten er et retsområde i hastig udvikling, navnlig som følge af den teknologiske udvikling, der bl.a. betyder, at der konstant udvikles nye former for telenetværk, teletjenester og teleterminaler. På trods heraf er den juridiske litteratur om teleretlige emner uhyre sparsom. *Teleretten* giver på den baggrund en samlet fremstilling af de regler, der regulerer telemarkedet i Danmark. Disse regler omfatter en betydelig mængde love, bekendtgørelser og andre retskilder, der desuden i betydeligt omfang har EU-retlig baggrund, idet EU – i bestræbelsen på at skabe et indre marked for teletjenester – gennem de sidste ca. 25 år har sat sig tungt på telepolitikken og -reguleringen i EU. Fremstillingen inddrager således også de underliggende EU-regler på området.

Målgruppen er primært advokater, dommere og jurister i televirksomheder og relevante offentlige myndigheder, organisationer mv., der beskæftiger sig med teleretlige problemstillinger. Bogen er desuden forsøgt holdt i et sprog og har en sådan systematisk opbygning og struktur, at den også kan anvendes som lærebog i teleretlige kurser på relevante videregående uddannelser, herunder jurastudierne på universiteterne.

Kapitlerne 1-6 samt 14 er skrevet af Søren Sandfeld Jakobsen. Kapitlerne 7-9 er skrevet af Søren Johansen, og kapitlerne 10-13 af Christian Bergqvist. Det skal dog understreges, at vi alle tre har gennemlæst, kommenteret og diskuteret alle kapitler, og at bogen således er blevet til i et nært samarbejde mellem os.

Undervejs i processen har vi fået kommentarer og gode råd af mange hjælpsomme personer. En særlig tak skal gå til advokat Louise Falck, SDC A/S, kontorcheferne Brian Wessel og Helle Bøjen Larsen og deres dygtige medarbejdere i Erhvervsstyrelsen, samt Kristian Borten, Benjamin Overvad og Peter Madsen, alle Erhvervsstyrelsens Område for Frekvens, Teknik og Internet, der har ydet en stor hjælp. Enhver fejl og mangel ved bogen er selvsagt alene forfatternes ansvar.

Fremstillingen foreligger her i første udgave, og som enhver anden førsteudgave vil der være en række punkter, der kan forbedres til senere udgaver. Vi vil være taknemmelige for ethvert input i den henseende og kan kontaktes

på e-mail ssj@law.aau.dk (Søren Sandfeld Jakobsen), cbe@jur.ku.dk (Christian Bergqvist) og sj1973@gmail.com (Søren Johansen).

Redaktionen af bogen er afsluttet ultimo 2013.

København, februar 2014

Søren Sandfeld Jakobsen Søren Johansen Christian Bergqvist

KAPITEL 1

Indledning

1. Teleretten som juridisk disciplin¹

I betragtning af den kolossale teknologiske udvikling på teleområdet og den omsætning og de investeringer og arbejdspladser, telebranchen genererer, er den opmærksomhed, som teleretten tildeles inden for retsvidenskaben herhjemme, forbløffende ubetydelig. Det skyldes formentlig, at det – fordi det er en særlig regulering af en branche med forholdsvis få store aktører – trods alt er relativt få jurister, der som advokater, husjurister eller embedsmænd i tilsyns- og klagemyndighederne reelt beskæftiger sig med retsområdet. Endvidere at det er en meget omfattende regulering, hvis anvendelse også kræver en vis forståelse af teletekniske forhold og af telebranchen som sådan. Dette bidrager til retsområdets renommé som et »nicheområde«. Den begrænsede interesse for retsområdet har også betydet, at det er meget småt med juridisk litteratur inden for området. Denne fremstilling skal bidrage til at råde bod herpå. I det følgende skal nogle karakteristika vedrørende teleretten som retsdisciplin fremdrages.

1.1. Sektorregulering

Teleretten er betegnelsen for et sæt af regler, der har det til fælles, at de regulerer udøvere af telekommunikationsvirksomhed. Teleretten er således en sektorregulering, dvs. en regulering af aktørerne i en særlig branche, telebranchen, frem for en regulering, der går på tværs af brancher og mere retter sig mod bestemte handlinger eller bestemte former for adfærd, fx indgåelse af aftaler, jf. aftaleloven, afvikling af et køb, jf. købeloven, erhvervsdrivendes markedsføring, jf. markedsføringsloven, behandling af persondata, jf. persondataloven, osv.

Sektorregulering involverer ofte regulering af en meget bred palet af emner, og det gælder også for telerettens vedkommende. Teleretten indeholder

1. Se også Latrup-Pedersen, *Telekommunikationsret*, Thomson Reuters 2008, kap. 1.

TELERETTEN er et retsområde i hastig udvikling, navnlig som følge af den teknologiske udvikling, der bl.a. betyder, at der konstant udvikles nye former for telenetværk, teletjenester og teleterminaler. I lyset heraf er det formålet med bogen at give en samlet fremstilling af de regler, der regulerer telemarkedet i Danmark. Disse regler omfatter en betydelig mængde love, bekendtgørelser mv., hvoraf en stor del har EU-retlig baggrund.

MÅLGRUPPEN er primært advokater, dommere og jurister i televirksomheder og relevante offentlige myndigheder, organisationer mv., der beskæftiger sig med teleretlige problemstillinger. Bogens sprog, struktur og systematiske opbygning gør den desuden velegnet som lærebog i teleretlige kurser på relevante videregående uddannelser, herunder jurauddannelserne.

SØREN SANDFELD JAKOBSEN, ph.d., cand.jur. et merc.jur., er professor ved Juridisk Institut, Aalborg Universitet, hvor han primært forsker i medie-, it- og teleret. Han har tidligere bl.a. arbejdet som advokat og som kontorchef i Erhvervsministeriet.

CHRISTIAN BERGQVIST, ph.d., cand.jur., er lektor ved Juridisk Fakultet, Københavns Universitet, hvor han primært forsker i konkurrenceret, herunder anvendelsen i forhold til dominerende virksomheder samt netværks- og infrastrukturbaserede sektorer. Han har tidligere bl.a. arbejdet som advokat.

SØREN JOHANSEN, cand.jur., er regulatorisk rådgiver hos Telenor Danmark, hvor han beskæftiger sig med reguleringsmæssige forhold i telebranchen. Han har tidligere været kontorchef i IT- og Telestyrelsen og Erhvervsstyrelsen, hvor han bl.a. har arbejdet med konkurrenceforhold i telesektoren, digitalisering og frekvensregulering. Søren havde bl.a. ansvaret for udarbejdelsen af den danske frekvenslov.

ISBN 978-87-574-2881-0